

PRZEDMOWA V

WSTĘP

1

1. PASOŻYTY I PASOŻYTNICTWO

3

Klasyfikacja pasożytów

4

Klasyfikacja ze względu na lokalizację

4

Klasyfikacja ze względu na czas spędzany na/w żywicielu

4

Klasyfikacja ze względu na specyficzność żywicielską

5

Klasyfikacja ze względu na liczbę żywicieli koniecznych do zamknięcia cyklu

życiowego

5

Rodzaje żywicieli

6

Cykle życiowe pasożytów

7

Źródła i transmisja pasożytów

8

Działanie chorobotwórcze pasożytów – mechanizmy patogenetyczne

11

Przystosowania do pasożytnictwa

13

Adaptacje fizjologiczne

13

Adaptacje morfologiczne

14

Adaptacje behawioralne

15

2. DIAGNOSTYKA, LECZENIE I PROFILAKTYKA CHOROÓB PASOŻYTNICZYCH

17

Diagnostyka – wykrywanie pasożytów

17

Leki przeciw pasożytnicze

29

Leki przeciw pierwotniakom

29

Malaria

29

Toksoplazmoza

30

Trypanosomoza

30

Leiszmanioza

30

Trichomonoz (rzęsistkowica)

30

Ameboza, giardioza, kryptosporidioza

30

Babeszjoza

31

Leki przeciw robaczycom

31

Leki stosowane przeciw tasiemcom

31

Leki stosowane przeciw przywrom

32

Leki stosowane przeciw nicieniom

33

Leki przeciw ektopasożytom (stawonogom) – do stosowania zewnętrznego

34

Świerzbowiec

34

Wszy

35

Nużeniec

36

Zasady zapobiegania chorobom inwazyjnym

37

Zasady zapobiegania malarii

38

3. PARAZYTOLOGIA SZCZEGÓŁOWA

41

Zasady tworzenia nazw chorób pasożytniczych

41

Protista – Pierwotniaki

43

Giardia intestinalis – ogoniastek jelitowy

44

Trichomonas vaginalis – rzęsistek pochwowy

49

Trichomonas tenax – rzęsistek policzkowy

52

Trypanosoma brucei

53

Trypanosoma cruzi – świdrowiec amerykański

56

Leishmania spp

60

	Entamoeba histolytica – pełzak czerwoni	66
	Pełzaki amfizoiczne – wolno żyjące	71
	Naegleria fowleri	71
	Acanthamoeba spp	74
	Balamuthia mandrillaris	76
	Balantidium coli – szparkosz okrężnicy	77
	Cryptosporidium spp	80
	Plasmodium spp	84
	Toxoplasma gondii	89
	Babesia spp	95
	Microsporidia – mikrosporydia	98
	Robaki pasożytnicze	102
	Platyhelminthes – płazińce	102
	Trematoda – przywry	103
	Fasciola hepatica – motyllica wątrobowa	105
	Fasciolopsis buski	110
	Dicrocoelium dendriticum – motyliczka wątrobowa	112
	Opisthorchis felineus – przywra kocia	115
	Clonorchis sinensis – przywra chińska	118
	Heterophyes heterophyes	120
	Paragonimus westermani – przywra płucna	122
	Schistosoma spp	126
	Trichobilharzia szidati	134
	Cestoda – tasiemce	137
	Diphyllobothrium latum – bruzdogłowiec szeroki	142
	Taenia	146
	Taenia saginata – tasiemiec nieuzbrojony	147
	Taenia solium – tasiemiec uzbrojony	150
	Inne gatunki Taenia	155
	Hymenolepis nana – tasiemiec karłowaty	155
	Hymenolepis diminuta – tasiemiec szcurzy	159
	Dipylidium caninum – tasiemiec psi	162
	Echinococcus	165
165	Echinococcus granulosus – tasiemiec bąblowcowy	
171	Echinococcus multilocularis – bąblowiec wielojamowy	
	Inne gatunki Echinococcus	173
	Nematoda – nicienie	173
	Ascaris lumbricoides – glista ludzka	174
	Trichuris trichiura – włosogłówka ludzka	180
	Enterobius vermicularis – owsik ludzki	184
	Tęgoryjce	188
	Strongyloides stercoralis – węgorek jelitowy	194
	Trichinella spiralis – włosień kręty	198
	Anisakis simplex – anisakis	204
	Dracunculus medinensis – robak gwinejski	209
	Toxocara spp	213
	Filarie	217
	Wuchereria bancrofti	218
	Brugia malayi	221
	Onchocerca volvulus	224

Mansonella ozzardi		227	
Loa loa		230	
Dirofilaria spp		232	
Arthropoda – stawonogi	235		
Arachnida – pajęczaki		235	
Argas reflexus – obrzeżek gołębi			238
Ixodes ricinus – kleszcz pospolity			239
Ixodes hexagonus – kleszcz jeżowy			243
Ixodes persulcatus – kleszcz tajgowy			244
Dermacentor reticulatus – kleszcz łąkowy			244
Rhipicephalus sanguineus – kleszcz psi			244
Sarcoptes scabiei – świerzbowiec drążący			245
Neotrombicula autumnalis – śwędzik jesienny			249
Demodex spp		250	
Insecta – owady	252		
Pediculus humanus – wesz ludzka		253	
Pthirus pubis – wesz łonowa		257	
Cimex lectularius – pluskwa domowa			260
Pulex irritans – pchła ludzka	262		
Ctenocephalides canis – pchła psia		263	
Xenopsylla cheopis – pchła szczurza		264	
Tunga penetrans – pchła piaskowa		265	
Anopheles maculipennis – komar widliszek			267
Culex pipens – komar kłujący		269	
Aedes aegypti – komar doskwierz		271	
Phlebotomus papatasi – ćmianka		272	
Simulium – meszki	274		
Culicoides pulicaris – kuczman		275	
Stomoxys calcitrans – bolimuszka kleparka			275
Glossina palpalis – mucha tse-tse		276	
Muszyce – myjozy		276	
4. INNE ZAGADNIENIA PARAZYTOLOGII MEDYCZNEJ		280	
Znaczenie medyczne stawonogów	280		
Larwoterapia – biochirurgia		280	
Pasożyty i wektory chorób transmisyjnych		281	
Choroby przenoszone przez komary		283	
Żółta gorączka		283	
Denga	283		
Chikungunya		284	
Gorączka zika		284	
Gorączka Zachodniego Nilu		285	
Choroby przenoszone przez kleszcze		285	
Kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych (KZM)			286
Borelioza z Lyme		287	
Anaplazmoza granulocytarna		289	
Erlichiozy	290		
Erlichioza monocytarna			290
Neoerlichioza		291	
Babeszjoza	292		
Paraliż kleszczowy		292	
Ochrona przed kleszczami		293	

Prawidłowe usuwanie kleszczy	293
Stawonogi jadowite i alergogenne	294
Środowisko wodne jako źródło pasożytów	297
Woda jako bezpośrednie źródło pasożytów	298
Woda jako środowisko życia wektorów pasożytów	299
Ryby i owoce morza źródłem pasożytów	299
LITERATURA	303
POLECANE STRONY INTERNETOWE	304
SKOROWIDZ	305